

Ion I. Greculescu
Advocat

Fost Comisar Regal C.-Marțială
Str. Răsuri 35
Telefon 28/15

Vasile St. Chistodorescu
Advocat

Str. Răsuri 35
Telefon 21/58

N. FLORIAN

ADVOCAT

Strada Vântului No. 12

Vintilă F. Pantazopol

Advocat

R. M. S. Str. B. 17.

România
Forestieră

Societate Anonimă pentru exploatare de păduri, comerțul și industria lemnăriei

BIROUL CENTRAL:

BUCUREȘTI, Str. Scaune Nr. 19
Telefon 245

FABRICA de CHERESTEA

IN BRAILA

Bariera Călărășilor (la malul Dunărei)

Aduce la cunoștința clientelei din țară și în special acelei din jūd. Brăila, linia Dunărei și Dobrogea, că a pus în vânzare

Materiale de Cherestea (brad și molift) de prima calitate, precum scânduri, lemn de construcție, ghile, grinzi, CIOPLITURA din ARDEAL etc.

Vânzare en gros și detail cu prețuri convenabile 214

Dr. Eraclie Sterian

Vechiu medic al Eforiei Spitalurilor civile

— SPECIALIST IN BOALE —

Neftitice și Interne

Str. Bibescu Vodă 22
Consultațiuni: 11—1 și 6—8
Telefon 20/51

Oțelăriile POLDI
(Poldihütte)

CENTRALA: PRAGA

Uzine și Mine: Kladno, Komotau, D. Kralup
(CECHOSLOVACIA)

OȚEL RAPID

„ de Scule pentru toate scopurile ca: OȚEL pentru PILE, DALȚI, CARIERE, BURGHIE, etc.

„ de Arcuri și ARCURI gata prelucrate

„ de Construcție de cea mai mare rezistență pentru Automobile, Aeroplane și pentru orice Mașini în general în calitățile «NICHEL-CROM», NICHEL și Oțel obișnuit

OȚEL Turnat (Gusztahl) pentru transmisiuni, OSII, SCULE obișnuite, etc.

SAPE de Sondaje brute și gata prelucrate

ȘINE de TOBA pentru BATOZE.

DIRECȚIUNEA pentru ROMANIA-MARE
BUCUREȘTI, STR. MARCONI No. 1

Depozit: Bulevardul ELISABETA No. 130

— TELEFON 28/74 —

754

CURELE de TRANSMISIUNI

DE

— PILE, PAR DE CAMILA ȘI BALATA —

cu cele mai reduse prețuri, la

ELECTRA, str. Regală Nr. 12.

CEL MAI PUTERNIC RECONSTITUANT ESTE

TRICALCINE

Intrebuintată cu succes în

Afectiunile Pulmonare Ra-
chitismul Dispepsie acide,
în timpul creșterii, etc.

DE VANZARE

la toate FARMACIILE ȘI DROGUERIILE

Reclama este sufletul comerțului

UNIVERSUL LITERAR

DOAMNE, UCIDE-ȚI PSALMISTUL!

Mentli-t-ai să cânte oceanele și cerul

Asemnate Ție : tăcere, nesfârșire !

Să 'mprăștie în psalmu-i nedeslușit misterul,

Și să-ți cerșească, Doamne puternica iubire.

Sortitu-t-ai să treacă înflorat sub stete,

Cu tot atâtea lacrimi în inima-i bogată,

Pē care drept tămde și smirnă, slavei Tele,

Să le topească 'n ruga-i spre tine înălțată.

Pădurile sa-: para norod ce vecinic cere

Că tot mai multe brațe să-i crească—pentru rugă!

Negovdind, ca munții ! s'aștepte mângâiere

Necercetând. — strivită și umilită slură

Uvel erta, o Doamne, că-ți pângărește harul?

Că patimele multe ce colcăe prin lume,

În sufletu-i, poetul, le strânge ca avarul,

Le mângâe. le ceartă asemeni unei mame ?

De tine înzestra ul cu darul poeziei

Se abuciumă alături cu desnădăiduiții,

Cu cei ce-și sorb din simțuri plăcerile beției,

Mereu în svârcolire. mereu nemulțumiții ,

Cu cei ce vor lumina și 'n pulberea cărării

Să-și pălpâe comoara ; cu cei născuți să plângă

Micimea de o schioapă și neschimbarea mării ;

Cu cei ce vor neantul în ochi lor să-l strângă ;

Cu toți înfumurați, ursiți de-a lor truție

Să suferă ; alături cu cel ce calcă jalnic.

Iar când coboară în sineși, când niminea nu-i ști

Iși scuipe tot trecutul și spiritul lui jalnic.

Psalmistul tău ridică priviri jugerătoare

Spre tine, și te cheamă la aspra judecată :

Dintre Adam, svârlitul în beznă, printre fiare

În uragan. în codri, de propriul lui tată.

De tatăl lui, bogatul, svârlit în neștiință,

Gol, nearmat, iubindu-și femea, — mai plăpândă !

Pândiți de foame, boală, de neagra neființă,

Și roși de-a închipuirii satanică osândă

Atesut tau săruta înautoșat pământul

Ce ți-a înfiat copii, — denaturat părinte !

El omului-i 'nchină cu bărbăție cântul,

Și patimi și imbolduri le socotește sfinte.

Al nostru e pământul ! În miș de turnuri Bașet

Ne-om înalța fantastic, neștiutori de tine.

Necruțător Părinte zdrobește iar pe Abel

Prin Cain : rănește darni cântărilor divine !

— Demetrius

FAMILIA COLONELULUI

(Pagini din Refugiul în Moldova)

— Urmare și fine —

Când au trimis nemții parulele, noi eram departe, cu întreaga Divizie salvată grație colonelului nostru.

Știam d'aseară bravura colonelului, și mă uitam să văd în el, în ochii lui, ceva de mândrie care să-i trădeze frumoasa ispravă ostășească ce săvârșise. Nimic, nici în vorba lui, căci vorbea puțin despre el și nici în semetia privirii.

Ce cald, ce părintește și prietenos se uită la toți ai mesei, interesându-se dacă fiecare s'a servit în deajuns, dacă paharul îi e plin.

— Nu știi, c'avam un bucătar literat, îmi spune doamna colonel. Când îl auzi, nu îți vorbește decât de Dante și de Petrarca. Un fel de Raguneau din Cyrano de Bergerac! Înșă, cam primitiv la preparatul bucatelor. Avea în Munchia birtul lui, un fel de cărbună de mâna treia. Mobilizați, bărbatu-meu, l'a luat în serviciul lui. Într'o zi îmi strică o mâncare, firește l'am ocărât. Când m'a văzut așa de supărată m'a întrebat:

— Adică, de ce mă ocărăști, cucoană, nu mă port eu bine, nu vă stimez în destul?

— Bagă-ți mîntiile în cap, iam zis, slăbește-mă cu stimatele și gătește mai bine!

Nu te mira, deci, de ce pe ziua de azi chețelele sunt cam tari.

Majorul pretor ne povestește, în surdina, nouă bărbatilor, o ispravă d'a Rușilor:

— E spăimântător, ce face pe la sate! În județul Bacău, într'un sat, un pluton întreg a violat o fată până a lăsa-o moartă.

O biată bătrână avea patru saci de făină de păpuși. Un rus vine noaptea și îi fură doi saci. A doua noapte venind

iar să-i fure și pe ceilalți îi găsește vărâți în casă și ușa încuiată. Dă cu patul pustii și trage și un glont prin ușă. Bătrâna cade moartă. Rusul fură sacii și fuge. În ziua următoare, tocmai pe când se făcea ancheta de autorități, trece batalionul rusului pe stradă, prin fata casei bătrânei. Rusul și aduce aminte că mai zărise el sub pat un ligheian cu untură. Se repede din marș să-l fure și pe ala. Copilul, un băețas, cum îl zărește pe rus, începe să trige: „Uite asta e rusul care a omorât pe mama!”

După o strașnică luptă a putut îl prinde. Ai lui săriseră să-l scape; dar jandarmlul nostru dârz și voinic l'a prins vi-guros în brate, l'a tras până l'a smuls și l'a dat pe mâna autorităților rusești. A fost executat la moment.

D'altfel, Zacharof nu tolerază hoții și abateri dela ordinele lui foarte severe. Execută fără crutare.

Totuși, am văzut trecând și armate rusești foarte disciplinate.

Ni se anunță într'o zi că trece o Divizie de „cazaci” considerată în Rusia ca cei mai sălbateci. Și-am asistat la defilarea unei divizii întregi tătară, pe cai juți ca vântul, cu blănițele lor negre de lână, cu căciuli mari mîtoase, cu lănci ascuțite, cu iataganele la brâu, cu fata sălbatecă și mergând totuși, potoliți, în rând, fără ca vreunul să comită cea mai mică abatere. Dar asta la ei, cași la noi, depinde de sef. El imprimă ostașilor disciplina și eroismul sau dezordinea și sălbătecia!

— Nu mai zici nimic, Don Bibi, întreabă, d'odată, colonelul. Ce e tunica asta roșie

în care te-ai împodobit pe ziua de azi?

— Desigur că numai așa îți place domnița vișurilor lui, adaogă din capul mesei tânărul locotenent Opreșan.

— Înaintea căreia, din păcate, m'ai găsit în genunchi azi, de mi-ai tăiat toată verba! răspunde melancolic „Don Bibi!”

— Ce bine îți stă în tunica asta roșie! Ești irezistibil! adaogă duduile.

— E roșu ca un rubin ne-reconstituit... Rubin veritabil agățat ca o varietate la stragul de pietre scumpe din jurul mesei acesteia.

— Bravo, poete, trăiască rubinul!

— Ba, trăiască poetul! Închipă radjos și cu fata mai roșie ca tunica, adorabilul Don Bibi!

— Ce zici, domniule colonel, de cazul Socec? Întreb eu după masă. E trădător?

— Pentru nimic în lume! Toată vina lui e că din divizia de donăsprezece mii de oameni, ajungând pe poziția ce trebuia să ocupe, n'a mai avut decât cinci mii! Toți ceilalți neputând susține un marș forțat, osteniți de neodihnă și nemâncare, el ca comandant, s'a văzut în nepuțință d'a susține o luptă egală cu armata înamică covârșitoare ca număr. Văzându-și trupa risipindu-se el însuși s'a urecat în automobil și a plecat spre București. Asta e toată vina lui. Mare, firește, negrăit de mare! Numeste-l incapabil, nu însă, trădător. Am convingerea că Socec n'a putut fi trădător.

În salon, după masă, tânărul Opreșan se roagă frumos de Adufa să i cânte la pian.

Privesc la tineri. Ce bine le stă! Ei înalt, statură de atlet, oacheș, cu mustățile și părul ca abanosul, cu ceva de orientală melancolie în ochii lui amigdalati și cu gene lungi. Ea, înaltă, sveltă, cu forme bogate și sănătoase, un profil clasic, roman, părul bățând pu puțin în roșu ca al unei druidese galice. O fată frumoasă în tot înțelesul cuvântului.

— Nu pot cânta. Mă doare înca bratul din cauza injecției.

— Dar, cântă cu bratul sănătos. Eu te acompaniez tinând basul cu celalt brat al meu.

— Ce idee fericită! exclam eu. Iată cum dându-vă câte un brat, puteți cânta aceeași melodie și întregi un singur suflet, o singură inimă.

Și, corect, de pe pian sboară suavele note din „Déclarations d'amour“.

Pe poarta cea mare a curții, intră și ies stafete dela divizie, soldați, brigadieri și ofițeri călări cari aduc plicuri închise, ordine, sau primesc altele dela „domnul colonel“.

III

27 Februarie 1917.

Toată curtea conacului, tot satul e scâldat de soare. Primăvara bate la ușă. Nerăbdătoare, își trimite săgețile de aur pe văi și coline topind ultimele petice de zăpadă ce au mai rămas din hlamida iernii...

Pe galeria ce inconjoară conacul, Aduta, Silvia și Puiu se plimbă respirând aerul dimineții.

— Bună dimineata, vrăbii gurese!

— Bună dimineata, poete! Desi e soare, aerul dimineții e destul de rece ca să-l simt coborându-mi termometrul din picioare. Totuși, cele două dudule care de formă și-au aruncat pe spinare câte un sal, stau cu gâtul și umerii aproape goi, iar din pantofii decolati gleșnele delicate în ciorapii subțiri ner a sfida impertinen-

ta frigului cu o încăpățănare revoltătoare.

— Dăduilor, se zice, înadevăr, că femeile au piele de crocodil. Totuși, paza bună trece primejdia rea.

Ia, mai strângeți-vă salul pe la gât și mișcați-vă.

Cele două vrăbiute se așezară pe pămînt și ciripesc în soare cu toată gingășia și nepăsarea celor optsprezece și nouăsprezece primăveri cât au.

— Da, are dreptate poetul. Paza bună trece primejdia rea, intervine Puiu. Uite eu. Dacă eram mai prudent, nu mă îmbolnăveam de tifos exantematic, de era să mor cât p'aci, la Iași.

— Ia spune-mi, inginerule dragă, cum ai luat boala și cum ai scăpat?

— Aveam serviciul la Minister, la Industrie.

Imi lăsam paltonul într'o lume, cei mai mulți, punându-și paltonul lângă al meu. Până într'o zi, păduchele, unul o fi fost de ajuns, importat pe paltonul meu, și-a făcut loc până la piele. Odată mușcat, a început faza de incubatie: dureri de cap groaznice, așa că opt zile am stat aproape leșinat.

Apoi, mi-am făcut fricțiuni cu „Diana“. M'am pomenit cu mâna dreaptă întepenită. Au început apoi pete vinete pe piept, pe mâini, pe picioare, pe spate.

Tifosul exantematic era declarat.

Mă duc în spital la Sf. Spiridon. Aci mi se complică boala cu febră recurentă. Mi se urecă temperatura la 40 grade și 4; apoi, îmi scade la 37, încet încet. Abia acum au început să-mi dea lapte, apoi, mai târziu zeamă de pui.

Și, după ce m'au scos și după ce m'au adus aici la țară, am început să mănânc cât zece. Slăbisem de la 79 de kilograme, la 59. Se explică de ce organismul meu cere, azi, o supraalimentatie.

Ce crezi —, continuă inginerul după ce trecem în odăita fetelor, adică, în buduarul lui conu Mateiu amfitrionul — am

avut prilejul cu boala mea să cunosc răutatea și egoismul omenesc.

Aveam călduri și nevestă-mea, la Iași fiind, acasă, a rugat pe fata gazdei să-mi aducă într'un vas niște zăpadă curată. Nici nu s'a mișcat, necum să se apropie de ușă. Ca de ciumat se fereau. O rudă a mea, foarte de aproape, care în casa noastră a fost totdeauna primită, ospătată și îmbrățișată de toți ai mei, nici n'a vrut s'audă când, înainte de boală, îi cerusem adăpost în casa lui, într'o odăită măcar, făgăduindu-i să-i plătesc cât de mult pentru pensiuine. O duceam mizerabil la restaurante și aș fi fost fericit să găsesc un loc la masa „alor mei“...

Și, iată cum din traiu rău, ostenit, slăbit, m'am găsit cu un organism foarte prielnic pentru boală ca să m'arunce p'un pat de spital și, poate, în fundul pământului, dacă nu eram căutat în grabă și cu multă atenție.

Gratie vegheii de zi și de noapte, și, emoțiilor prin care a trecut, iată acum și pe nevastă-mea bolnavă!

— Trebuie s'o iubești foarte mult, că te văd scuându-te, de la masă, de câte zece ori ca să vezi de ea?

— Foarte mult! Ne-am luat după o dragoste de câțiva ani. Când a văzut că tată-său, om foarte bogat, dar foarte refractar la ale inimei, nu se îndură s'o mărite cu cine-i place, a fugit.

A fugit frumos, eroic, și mi-a dat-o, apoi, de nevoie.

Cred că nu există pereche mai fericită de cât noi!

Ce frumoasă era! Ce desfițată e acum din cauza petelor de egzemă!

Și tânărul inginer, un drăgălaș băiat oacheș, de vr'o treizeci de ani, cu părul, însă, mai tot cărunț pe tâmpole, se îndreaptă, din nou, spre cuișul în care mica lui pasăruică se pătimeste cu boala ce-i insultă atât de dureros obrăjorii.

Iată pe Radu, îl văzusem da ieri că schioapătă.

Intreb azi, de ce schiopătă și mi se spune că a fost rănit la pieior de Oprisan pe când umblau cu un revolver, căutând să-l examineze mecanismul. (Amândoi fac ingineria la Berlin). — Crezând că i-au scos toate gloanetele au uitat unul, care l-a trimis pe Radu la spital.

— Ti-a scos, Radule, doctorul glontul?

— Aș! E vârât în os, la călcâin și am rămas embrasat pentru toată viața.

— Ai fost mai norocos ca Achile, eroul lui Homer, Radule.

Și Achile tot în călcâi a fost lovit — dar mortal.

Radu e cel mai vesel copil al casii. Deși urmează ingineria la nemți, are spiritul scânteietor ca al celui mai veritabil francez. Ce nu citește? De toate! Ce nu spune? Câte-n lană și în stele! Și știință și filosofie și discuții de medicină și matematică și pian!

E un fel de „Je sais tout” al familiei.

Lată și pe Georgică, cea mai mică și ultimă ediție a familiei domnului colonel.

— Ce ai, Georgică, de ești așa fără chef?

— Ce să aibă! Îmi spune Puiu, încă un mic „diferend” cu Radu. S-a urecase azi dimineață în trăsura, când încă vizitiul nu se suise pe capră.

Căii, sperioși, au luat-o la fugă prin curte.

El trăgea de hături, căzuse

pe spate, și căii fugeau să răstoarne trăsura. Bietul Radu schiopătând aleargă fără să-l poată ajunge, ca să oprească căii.

Noroc că, obicinuiți să traga la seară, căii s'au oprit singuri. Și, Radu, ajungându-l pe Georgică, enervat, i-a aplicat un mic dus la spate, ca altădată să nu și mai vâre nasul unde nu-i fierbe oala și să nu mai facă pe vizitiul grațuit.

Toată ziua Georgică a stat îmbufnat.

— Ce e „don Georgică”, îl întrebă don Bibi, la masă.

Am auzit că ai avut un „diferend” cu Radu; vrei cumva să-ți servesc ca martor? Bneuros primește.

— Lasă, lasă, că-i arăt eu lui!

Și copilul, îmbrăcat în haine, jumătate de licean, jumătate de școală militară, schițând în aer cu pumnul un gest de „vendetta”, se deparțiază cam rusinat de jalniea întâmplare.

Și-a venit iar masa. Și din nou valul veseliei a cuprins inimile. Și din nou colonelul ne-a umplut cupele. Iar după masă, duduja Aduta mi-a dat în cârți — să-mi mai spun de pe-acasă.

— Cine te-a învățat, duduie, să dai în cârți?

— O biată femeie foarte nenorocită, pe care o protejiam acasă la noi. Intr'o zi îmi spune „Aj să primești o veste bu-

nă în loc sfânt”. Și puțin după asta, tocmai când intram în biserică, factorul mi-aduce o scrisoare de la tata, de care nu mai știam nimic decât plecase în Transilvania. Se întorcea sănătos. De la femeea aceea am învățat și eu să dau în cârți.

Tânărul locotenent Oprisan a venit o clipă, a privit cărțile, s'a uitat la cărturăreașă care l'a privit, d'asemeni, adânc în albul ochilor. Și în vreme ce tânărul „Don José” din opera lui Bizet privește cum divina lui „Carmen” îi descântă norocul în cârți, în urechi îmi sună, parcă, suava arie:

„L'amour este un enfant bohème..

Când am părăsit conacul lui conu Mateiu, în care stau încartiruiți „buliganii” cum i-a numit „conu Fânache” soarele își revărsa peste umerii și ochii mei tot potopul lui de pulbere aurie și caldă.

Trăsura conacului mă poartă peste gropile drumului, printre colinele serpuite cu negru și eu alb, prin băltoacele norojoase. În vreme ce gâmburile mele, împletite cu fire de aur, eu strălucire de soare zboară departe, se întorc înapoi, se schimbă în visuri, din care nu mă trezesc de cât hopturile trăsurei ce alunecă din groapă în groapă, ca pe un tobogan.

Radu Cosmin

PSALM

Când Tu ești lângă mine.
Stăpâne adorat?
Natura e un templu
De visuri luminat!

Când Tu ești lângă mine.
Stăpâne adorat,
Privirea mi-e oglindă
Iar sufletul palat!

Când Tu ești lângă mine
Stăpâne adorat,
Privighetori îmi cântă
În suflet ne'ncetat!

Când Tu ești lângă mine
Stăpâne adorat,
Mă simt atât de-aproape
De cerul instelat!

Când Tu ești lângă mine
Stăpâne adorat,
Pe buze 'mi moare graiul
Deodată, fulgerat!

SCRISOARE

Spui ca mărul îl așteaptă să îi cânte re'nverzirea
Că 'nserarea puse 'ncinstea-i roșiu 'n pomii de pe-alee
Iar cărarea parfumată își așteaptă nemurirea
Când prin daltă înflori-va într'un vers de epopee ...

Poate 'n fundu-i să se afle și vre'un plop — cu ramuri 6
Solitar, — ținând în creștet luna stema Poeziei,
Far feeric de lumină Trubadurului ce vine
Insetat de înflorirea și fiorii armoniei.

Poate chiar, în ramuri negre, s'odihnească fericite —
După ce-au trilat luminii frumusețile din Fire —
Stoluri vesele de păsări de prin calde țări pornite
De nostalgica chemare dintr'un vis de amăgire

Sau vre-o floare adormită cu privirile spre lună
Imbătându-se de vraja unei nopți de primăvară,
Sau laleaua gânditoare ce în suletu-i adună
Spaima negrelor ursite ce din leagăn o'ntristară.

Poate chiar nerăbdătoare, cu privirile pierdute
Tresăltând la auzirea unor pași în depărtare
Îți aștepți, în el, Iubitul ce-ar veni să te sărute
Exaltat de-atâta farmec și de atâta 'nfiorare.

În zadar l'așteaptă parcul cu fecioara 'ndrăgostita:
Să ajungă până, la dânsii, trubadurului nu-i dat
Ar călca petala albă peste aleie risipită
Și liinanul l'ar atinge cu un suflet sânșerată.

George I. Stralutaf

FUGAR

COMEDIE DRAMATICA INTR'UN ACT

de VINTILĂ PANȚĂ

PERSOANELE :

Sublocotenentul DINU SOREANU

LILA

ILIUȚĂ

OTTO, căpitan german

VILY, ordonanța sa.

UNICUL ACT

Un salonas cu gust mobilat în stil românesc. Uși dreapta și stânga. runda stanga ferestră. Fund dreapta eșire cu draperii dă în curte. În stânga plan I divan cu scoarțe românești, alături măsuță, scaun. În dreapta, plan II o etajeră cu cărți. Colțuri pedestale cu flori. Lampă la divan și sus. Apus de soare.

SCENA I

LILA PE DIVAN. ILIUȚĂ ÎN PICIOARE. VILY ÎN STANGA

LILA. — Mai ia o țigară Iluță.

ILIUȚĂ. — Mulțumesc... mi-am argăsit gâtul cu mahorca asta aemțească !

(Scoate tabacherea, o deschide și o pune pe masă)

Pune câteva țigări să am ; s'a cam golit tabacherea și spun frept, sunt cam tinichea...

VILY (care s'a uproptat). — Când ai așa un tabachere, nu ești nici odată tinichea. Di ci nu vinzi ?

ILIUȚĂ. — Taci mă neamțule!

VILY. — Iacă tac... purdon, da pentru daci mă faci neamț ? Eu sânt ovrei !

ILIUȚĂ. — Tacă-ți gura!

VILY. — Iacă tac, dar ci mă costă să vorbesc ?

ILIUȚĂ. — Taci odată.

VILY. — Vous ?

LILA. — Lasă-l Iluță ! Ursule ! Iar ești posac...

ILIUȚĂ. — Și poate n'am dreptate ? Is amărât de tot mă neamțule... nu lua în seamă. Nu-i puțin lucru să cazi iarăși...

VILY. — Iar ai dat așa un examen ?

ILIUȚĂ. — Iar și iar am căzut ?

LILA. — Nu-i nimic, ești obișnuit tu.

ILIUȚĂ. — Nu glumi fetico ! Nu ații ce înseamnă să bați și să

nu ți se deschidă ! Că vezi tu mă dragă, eu bat de trei ori pe an la ușa examenului și tot nu mi se deschide. Iar am căzut... se putea altfel ? De 12 ani sunt în facultate... de 12 ani bat bulevardul până sus la medicină, și am dat până acum 30 de examene ! N'am trecut de cât două. Ei, la urma urmelor tot o să mai dau... Dar nu știu cum, m'apucă un fel de scârbă, mi-e silă ! Mi se pare că mă sugrum. Mi-ajunge ! Prea de tot ! 12 ani ! E ceva ; o viață de rumân ! 12 ani de examene, de emoție ! M'am umplut, nu mai pot. E ceva fatal în viața mea examenul. Mă urmărește, mă persecută, mă chinue ! Uite vezi ? Așa mi-e scris : student să mor. Vreau să fiu doctor ? N'am să fiu nici odată !

LILA. — Tot tu ești de vină !

ILIUȚĂ. — Eu sunt, cine altul ? Firește, sau mai bine zis, plâsmuirea asta nervoasă care mă conduce ! Când te uiți la mine, ai zice că așa cum sunt, nu m'aș putea zăpăci nici odată ! Ți-aj găsit ! S'a format par'că în creierul meu ideia fixă, că examenul e făcut să te bage în răcori, că de la examen nu poți eși decât trântit. Cum intru în sală, par'că mi se ridică sângele în față, îmi ard tâmpile, îmi svănesc ; ideile fug răslete, se gonesc una pe alta și gata !... Nu răspund o iotă ! Proastă, proastă de tot plâsmuirea asta nervoasă !

VILY. — Tare trebui să fi a-

mărat mata cucoane Iluță ! Vrei să-ți zic o vorbă ? Ascultă-mă ce e : lasă-te di carte ! În ziua di azi cartea nu face un gologan... capu, ala este ci este !

ILIUȚĂ. — Ce știi tu mă neamțule !

VILY. — Ascultă-mă ce e : eu is ovrei, nu is neamț. M'o pring războiu la Ghermani și m'am făcut și eu Gherman. Așa e vurelul : undi e, ala e ! N'aveam pi undi să scot cămeșea... mi-am făcut și eu o mică socoteală... că pi undi...

ILIUȚĂ. — Ai învățat să-ți faci bine socoteala.

VILY. — N'am învățat. Cini ți-a spus matale că am învățat ? Eu n'am învățat nici odată nimic... cap, asta e ! Cap să ai... eu am învățat să scriu și să citețesc fără să învăț... eu am cap, n'am învățatură... și e mai rău să ai învățatură dar să n'ai cap ! Nu zic bine ?

ILIUȚĂ. — Nu ești to-mal prost !

VILY. — Pentru di ci aș fi ? Neam de neamuș meu n'a fost prost... nici Solumon, nici Moise. Ci ? Cine a scris povestea aia cu tablele lui Moise, nu mai prost n'a fost ! Ascultă-mă ce e : ovreiu ai mai prost e neamțu ai mai deștept !

LILA. — De ce-i critici ? (a prinde lampa și citește ziarul).

ILIUȚĂ. — Stăpână-tău e neamț.

VILY. — Stăpână-miu ai zis ! Ah ! Cătă cald este de la minte până la trup ! Pi trupul meu ai a-

stăpân, pi mîntea mea, eu is stăpân!

ILIUTA. — Nu ești prost de loc. Ce meserie ai?

VILY. — Stăpân pi suflet. Schluss! Ci impuritanță poate să aibă, ci misirie poate să am? Ascultă-mă ci e: vrei să știi ci misirie? Is uvrei!

ILIUTA. — Dacă ar fi toți ovreiș ca tine...

VILY. — Nu sunt... că dacă ar fi, n'ar mai umbla ei după impu-muntenire. Nu știi ce vor: Ori-cât pământ le-ar da, tot uvrei o să le zică și tot a usturoi o să miroasă! Ascultă-mă ce e: eu, să mă roage ei și nu mă impu-muntenesc! Eu is român...

ILIUTA. — Deocamdată ești neamț.

VILY. — Nu ți uita la haină... uită-te ce e sub ea. Is neamț a-cuma. mâini n'am să mai fiu... curând, curând... is mai cînsit di cât să crede un uvrei. Eu is din Eși, di ci să stau la Bucu-resti? Cum am ajuns de la Ber- lin la București, am să ajung și de la București la Eși!

LILA. — De la Berlin n'ai ve-nit tocmai frumos!

VILY. — Știu dudușe, știu. Nu este tocmai nicev, puntru ca să-mi aduci tocmai aminte. Ci n'seamnă cum am ajuns, dacă am ajuns?

ILIUTA. — Morala scopului a-juș... subredă teorie morală...

VILY. — Aista nu mă pricep... eu știu ce am să fac d'acum: am s'ajung la Eși, român... (tatnic) dizirtez di la nemți!

ILIUTA. — Nici asta nu-i toc-mai frumos.

VILY. — Frumos, frumos! Eu cred că e frumos. Ci zor ci crede el, las'să creadă el: Nu-i frumos? Dăr ci fug di la prietini? Fug de la nemți...

ILIUTA. — Le-ai jurat să le servești cu credință.

VILY. — Să le serveș da, eu credință nu. Credința e în suflet și puntru ei, eu n'am suflet. Le-am sirvit, m'au sirvit... m'au aduș la București... Servus! De-guș cum cunose drumul și singur.

ILIUTA. — Și te duci acasă?

VILY. — M'oi duce și pe acasă. Adică vorba vine, că eu casă nu mai am... n'am nivastă, n'am co-

pil. Am avut o mamă siracă, o fimee bună și bătrână și miloasă și cu pișturi... oale și burcane. Mi-e mi dor de Eși... di ulița Pu-curari, di Copou și di statuia lui Cuză... mi-e dor, dacă mi-i dor! Odată să-l mai văz și pi urmă mă duc pi front.

ILIUTA. — Hain! Hain! pe front!

VILY. — Pi front, pi front! N'am să fac pi riformatu.

ILIUTA. — Mă ovreiule... nu mă crezi că sunt riformat?

VILY. — Eu ți cred, dar matale di ci nu mă crezi? Așa cum ie eu am să mă duc pi front. De-o fi să mor atâta pagubă, de-o fi să trăiesc atâta bine! Crede-mă ca să te cred!

ILIUTA. — Pe front te-oi duce, dar în luptă... spune drept, gust de păruială nu prea ai?

VILY. — Ascultă-mă ce e: dacă ar fi să mint și-aș spune că mă duc să mă bat cu un leu. Un uvrei nu poate să fie eu adevărat de cât uvrei; și leu și uvrei ca di la cer la pământ. Di ci să nu spuș ci-e cu dreptul? Mă duc pi front, dar tot la căruță am să stau, ci să caut în luptă dacă nu sunt bun de luptă?

ILIUTA (ironic). — Ah! te pri-cepi la căruță!

VILY. — Mă prișep, firește că mă prișep... uvreiul la ci nu se prișepe? și apoi tata moșu n'o fost birjar? Mă duc, nu pot puntru ca să mă rabd pi nemți...

ILIUTA. — Să mă întrebî pe mine cum îi rabd.

VILY. — Eu nu mai pot: și să zic Doamne ferește, o fi păcat di mă gândesc... cini m'o pus să fin ordonanță la urangutan? Mă so-cotese di multe ori și îmi dau așa cu părerea, ca un prost ci sănt, când doarme urangutan, să-i pun mâna în beregată și să-l achiț. Dăr vezi mata, eu nu pot să prișep că sunt un prost: e ceva la mine care spune achiță-i, și e ceva la mine care spune: Vily! Stai și te putulește! Nu tot ci gândesc pot să fac... ce-ar fi dacă tot ce gândesc, faptuesc?

ILIUTA. — Mă, tu nu ești prost de loc. Ești umitor chiar.

VILY. — Zău? Să spuș asta și la tany Carolină. Di câte ori vin la matale mă faci prost... di se o fi mâniașă nu știu...

LILA. — Vrei să fugi Vily? N'ai să ajugi. Uite, citește; altul la rând, altul prins pe front și împușcat: Un ofițer împușcat la Focșani. Citește. A vrut să trea-că prin munți și l-au prins nemții.

VILY. — Și l-a împușcat?

LILA. — Da. Nu știa-i asta? Pe cine prind în preajma frontu-lui, nu-l iartă.

VILY. — Li-e frică... ci frică au nemții aștia di șpionaj! Ei! o-moară și ei pi unu ca să sperie o sută. Pi mini n'are să mă prindă... ci, pi toată lumea o prinde? Adică di ci tocmai di mine să mă prindă?

LILA. — Trebui să treci prin front, și e greu de tot, o bine păzit.

ILIUTA. — Greu, și eu cred că e greu să scapi. Ca la examen mă neamțule: te apropii încet, tiptil, tâmplele îți svăcnesc, și se sue nodu în gât, vezi albastru și gata, nu mai răspunzi o iotă... frontu...

VILY. — Aici, când ți s'o sui nodu în gât, și-o rămas pentru o viață. Nodu ți se sue, când fi leși să ți se sue, și eu dacă ans să plătesc cu pielea dacă mi se sue, n'am să-l les să mi se sue. Nu mă dau nici mort, n'am gust să mă tăbăcească și să mă facă nemții opinci... foarte merai pentru asemenea unoare!

ILIUTA. — Tot nu cred. Stai de atâtea luni aici și până acum nu te-ai gândit să fugi... las-o neamțule!

VILY. — Vezi cum ești! Eu știu că is un părlit, dăr puntru di ce să nu mă crezi? Vreu să fac și eu o faptă bună, di se nu mă leși? Nu vrei să mă crezi... Cum era să fug, iarnă? A-cu e primăvară, e cald, o inver-zit pudurea... shoară ciocărlia, cântă mierloiu... Mă duc și eu. Mi-e dor și mie... M'apucă așa cu dor, și cu dor, și iar mi-e dor, până încep să plâng și atunci mi-e tare dor! Și eu plâng... Ci dacă is ovrei nu pot să plâng?

ILIUTA. — Ovrei sentimental! Povești.

Vintilă Panta.

(Va urma).

NOSTALGIE

Copacul din fata ferestrei, despuiat de frunze, se indoace de vant.

Mia sta la fereastra cu barbia in piept, cu ochii dusi pe ganduri... La ce o fi gandind?... Ce framantari isi face loc in viata ei senina ca o zi de primavară?..

„Douăzeci si patru de ani!”, gândește ea. Ce finețe zădărnicită, ce existență plină de privațiuni. În vesnică luptă cu nevoile, dar și ce clipe fericite trăite în mijlocul fiintelor acele mici plâpânde, cari se agata de poala rochiei sale, care-i surând cu ochisorii lor albastri, verzi sau negri, ce satisfactii îi umplu sufletul privind dela înălțimea carterelor la mulțimea aceea de zapete blonde sau brune, cari se mișcă neastâmpărate.

Si Mia se privește în oglindă. Sveltă, cu părul pieptănat peste urechi, cu fruntea albă ca omătul în rochia-i cenușie închisă la gât, cu mânecile acoperindu-i mâinile până la jumătate, pare o sfântă. Asa-i și zice lumea fiindcă nu cunoaște pe nimeni afară

de copilașii ei iubiți, de săracii cari bat la usa ei.

Ce nătângă să-și închidă viața între zidurile cătrănite, ce smintită să-și dăruiască toată dragostea acelor nebuni mici și cât de urât îi sta rochia de pânză ce-i ascunde trupul de ochii lumii, gândește ea acum.

Douăzeci și patru de ani!.. Ce frumoasă trebuie să fie viața de afară, pe care ea n'o cunoaște decât de prin cărți.

Vântul a frânt copacul subțire din fata ferestrei. Mia închide ochii de groază... O, ce simte ea acum, ce elocotire în toată ființa ei.

Cu degetele tremurânde își stâsie mânecile cari lasă să-i se vadă bratele albe cu vine albăstrii, pe rând își dezgolește gâtul... umerii... sânul ei neatinș.

Ce bine-i face să scape din strânsoarea hainelor cenușii. Ii e sufletul bolnav, ar vrea să se azvârle în cea mai mizerabilă mocirlă, să-și adoarmă simțurile trezite dintr'odată în narcoticele cele mai vătămătoare să soarbă până

la ultima picătură bănturile dătătoare de vise și de mearțe, să se distrugă.. da... să moară, fiindcă n'a trăit. Să deserte dintr'odată cupa în sângerată care s'o ucidă, la comă, însetată..

Douăzeci și patru de ani. — un mănunchiu de zile deșarte! Si Mia plânge încet scăldându-si fata în lacrimi calde.

În pragul usei părintele Pamfilie, profesorul de religie al scoalei, colegul ei pe care nu-l învrednicise odinioară nici cu o privire, se uită lacom la bratele și pieptul dezvelit al Miei și ochii lui capătă luciri ciudate, buzele-i se framântă înfiorate, respirația îi e caldă.

Mia simte apropierea unui vrăjmas, întinde bratele ce pentru a căuta scăpare, dar ele cad ca două păsări ostenite..

Douăzeci și patru de ani. — un mănunchiu de zile deșarte.

Sarina Cosovan

PANTUME

Chiar Amăgirea!...

Sunt pașii tăi, culoare albă —
Sunt pașii tăi nevinovați!
Vii cu privirea ta rozalbă
Spre ochii 'n cearcăne 'ngropași.

Sunt pașii tăi culoare albă—
Ușori ca fluturii de nea..
Vii cu privirea ta rozalbă.
S'aprinzi închipuirea mea.

Sunt pașii tăi nevinovați?
Meniți s'aducă fericirea
Și'n suflete de condamnați?
Sore ochii 'n cearcăne 'ngropași!..

Cridim

IDILA

*Dela câmp în cârd flăcăii
Către sat încet s'adună;
Fete cânt-a voe bună,
De răsună fundul văii.*

*Doi îndrăgostiți în urmă,
Merg fiindu-se de mână,
Dragostea-i pe ei stăpâna,
Și orice dureri le curmă.*

*Dinspre codru cântăreții
Cântă dorurile noastre,
Cântul florilor albastre,
Visul sfânt al tinereții.*

*Când târziu adoarme satul
Și cu el întreaga fire,
Luna'n dulcea ei zămbire
Iși trimete sărutatul.*

George Balculeac

O noutate în viața noastră culturală

I
 În apus, e de multă vreme obiceiul ca, după vacanțele școlare, să se deschidă cursuri libere de vară. Această o fac atât universitățile, cât și diferite instituțiuni culturale private. Își alcătuiesc un program scurt pentru o lună-două cu cursuri foarte variate și din chestiunile cele mai de interes, la care se adună lume din toate categoriile.

Multe seri, apoi, al căror cuprins a fost predat ca cursuri, la astfel de adunări culturale, apar după aceea prin diferite biblioteci de vulgarizare, cum e în Germania „Aus Natur und Geisteswelt“, și te poți încredința prin ele ce chestiuni de mare actualitate sau expus înaintea publicului adună acolo. De multe ori, găsești ca e mai multă viață și o atracțiune mai vie în cursurile unor astfel de organizări libere benevole și neoficiale decât chiar în cursurile oficiale. Și aceasta, din pricină că, în mare măsură, materia e aleasă din ce ține mai viu interesul și cugetarea societății. Deși multe din acestea organizate de însuși universitățile, se simt și ele mai libere și mai după gustul feluritelor profesori decât atunci când sunt ținute în granițele unui program oficial. Nefiind destul timp la dispozițiune, se ia, dintr-o întregă materie, ce este mai palpitant, și aceia se desfășură înaintea auditorului ocazional. Într-un curs, care poate nu cuprinde decât 5-6 ceasuri de predare, apar chestiuni care de mult pășochează cugetarea oamenilor doctori de a se cultiva și, într-un zădru fagust, găsești esența unui material, cu care ești bucuros că te poți familiariza în această formă, care te scutește de multe sfertări.

II

La noi, obiceiul acestor cursuri de vară n-a fost. Cel dintâi le-a început d. Iorga prin cursurile de

la Vălenii-de-Munte, care însă n'au fost imitate. Abia în vara aceasta aud că s'a început ceva pe lângă universitatea din Cluj.

Astfel de cursuri sunt totdeauna plăcute, mai cu seamă pentru persoanele care n'au avut ocaziune să facă studii universitare și care doresc a se cultiva. Știu cu câtă tragere de inimă veneau să asculte unii învățători la Vălenii-de-Munte.

Dacă astfel de cursuri sunt la noi o raritate și încă ceva neobișnuit, când sunt privite în general, cu atât mai mult nu era să le avem noi sub o formă specială, cum ar fi aceste cursuri de vară religioase.

Priveam la acestea ca la un ideal depărtat, când citeam despre ele că se fac în Apus, precum în Elveția, de unde primeam multe astfel de știri.

Eu sunt un vechiu cititor al lui „Journal de Genève“, de pe vremea când încă nu era întrebuintat în țara noastră, fiindcă abia războiul l'a făcut cunoscut la noi. Ei bine, acolo găscam multe știri despre astfel de cursuri religioase. Mi-aduc aminte de un titlu: „Cursurile biblice dela Morges“. Citeam și mă întrebam: Când oare om ajunge să le avem și noi?

Până atunci, mă mulțumeam numai să traduc știrile și să le public, ca material de cronică, în presa noastră bisericească.

Asa făcăm în 1913, când intrasem și noi în războiul balcanic. Stând pe terasa locuinței directorului dela Seminarul Central, pe când auzeam huruind trenurile încărcate cu ermată, pe lînga Filaretului, în drum spre Dunăre, iar strigătele de ură, care se slobozeau din vagoane spîntecau vîz duhul și ajungeau până la mine, — pe atunci, mi-aduc foarte bine aminte, stăteam traducând știrile despre cursurile biblice din Elveția, în vara aceluia an, 1913, și-mi întrerupeam lucrul ca să ascult însuflețirea ostașilor noștri care alergau cu trenurile spre

Giurgiu. De unde să știu eu că, din vremea aceea, se începe o serie de războaie, care, pr'n urmările lor, vor da răspuns și la dorul meu de a vedea cursuri religioase de vară și în România!

III

În adevăr, precum se știe, războiul balcanic a fost numai prefața războiului mondial, care a decurs și a continuat în proporțiuni grozave din eel dintâi. Actele, care se publică acum, dovedesc neîndoelnice acest lucru. 1)

Dintre urmările războiului mondial pentru noi una a fost aceea că ne-am făcut mai cunoscuți în lume și că multe misiuni engleze și americane vin acum să ne cerceteze sau chiar să lucreze în mijlocul nostru. Donă d'n ele deja au atras atențiunea asupra lor:

„Societatea creștină a tinerelor femei“ (Young Women Christian Association) și „Societatea tinerilor creștini“ (Young Men Christian Association).

Cea dintâi, după un an de lucru în mijlocul nostru, a pus la cale, pentru vara aceasta, cursuri religioase la Busteni, tocmai în felul celor din Apus. Va fi ceva ce totul nou pentru viața noastră culturală, atât în ce privește cursurile, cât și în ce privește locul și viața organizată acolo.

Mai întâi, s'a organizat o locuință de vară pentru studenți, dela 1 Iulie—2 August. Se procură tinerelor noastre studoase un mijloc de recreere și împropătare a forțelor, și se înțelege că va domni aci și o atmosferă religioasă creștinească, într-o organizare e făcută de o societate de această natură. Apoi, pe lângă această mică colonie, s'a stabilit

1) Vezi A. Nekludoff, „Mes Souvenirs“. — Au près de Ferdinand de Bulgarie, în Revue de Deux Mondes, Paris, 1 Decembrie 1919.

ea, dela 26 Iulie—2 August, să se ție un „Congres al studenților și studentelor universitare din România Mare”, care, de fapt, nu e altceva decât cursul de vară de care vreau să vorbesc.

Studentii vor locui în corturi, de oarece locuințe nu sunt destule. Mi se pare că acest fapt tocmai trebuie să trezească mai multă atențiune prin originalitatea și neobișnuta lui în viața noastră. Parcă am fi în America. Mă aduc aminte din lecturile mele că așa lucrează misiionarii. Se orânduiesc stațiuni de predicare — tabere de lucru creștinesc — în sânul naturii, în câmp, pe lângă păduri, și acolo se muncește zile și săptămâni de-a rândul, în mijlocul populațiilor cărora li se aduce vestea cuvântului lui Dumnezeu.

Cursurile cari se vor desfășura astfel, nu în atmosfera închisă și apăsătoare a unei odăi, de care suntem bucuroși că am scăpat măcar în vacanță, ci în suflarea largă a văzduhului, pe iarbă verde, poate la umbra unor pomi, mi se par ocaziune cum nu se poate mai simpatice și mai atrăgătoare. Lucrezi mai cu poftă în felul acesta. Eu fac deja așa, în fiecare Sâmbătă, dela 4—6 după amiază, la biserica Kalenderu din București, unde acum, vara, explic Sf. Scriptură afară, la umbra unui nuc, în fața bisericii. Mărturisesc că lucrez cu mult mai multă plăcere așa, în răcoarea colțului umbros, decât în sala dela Casa Școlilor, unde mi

țineam aceste cursuri mai înainte. E bine, cu atât mai frumos va fi la Bușteni, într-o regiune în care natura trăește înaintea ta altfel decât la București.

IV

Ce se va lucra acolo?

În programul de lucru, sunt puse o serie de conferințe din materii religioase și morale, și anume:

Știința și religia.

Problema răului și a suferinței.

Educațiunea voinței.

Morala științifică și morala religioasă.

Rolul națiunii în societatea omenească.

Morala socială a creștinismului.

Rolul bisericii românești în lumina creștinăscă.

Prospectul anunță ca vorbitori, la aceste cursuri, pe următoarele persoane: Mitropolitul Primat, Arhim. Scriban, Păr. Ioan Agârbiceanu, dintre clerici; iar dintre laici: pe d-nii: N. Iorga, S. Mehedint, d-na Sadoveanu, avocatul Popescu Tudor.

Pe cât știu însă, I. P. S. Mitropolit Miron nu poate veni; posibil că nici alte persoane din cele anunțate. În schimb, vor veni altele neanunțate. Probabil, Păr. Diacon Dr. N. Popescu, scriitorul G. Galaction și alții.

Eu, în tot cazul, vrând Dumnezeu, mă duc și voi vorbi despre

„persoana lui Iisus Hristos”, într-o serie de 5 conferințe.

Cursurile nu vor dura mult, numai o săptămână. Dar prin noștatatea acestui fapt, merită să se vorbească de ele, ca de un act cultural care trebuie să se întrodacă la noi.

Ce se face anul acesta e numai un mic început. La anul se va putea face mai mult, pentru că să se aducă și înaintea țineretului nostru și a marelui public în genere chestiunile religioase care în Apus sunt urmărite cu atâta interes și fac parte din cultura generală a societății.

Anul viitor, cred că se va putea stabili un program pe o lună de zile și mai mult, cu persoane, care să-și pregătească cursurile din vreme.

Dar independent de cuprinsul subiectelor, țineretului nostru are ocaziunea să vadă și să tragă concluziuni asupra unui fapt: că Apusul este ceva mai deosebit de noi în atitudinea sa religioasă. Dacă niște femei, însuflețite de Evanghelia lui Hristos, vin la noi cu o asemenea organizațiune, care a intrat în moravurile unor țări din Apus, înseamnă că acolo se trăiește o viață sufletească spre care face să privim cu cea mai mare atențiune.

Fie ca începutul de anul acesta la Bușteni să se dezvolte într-o mare operă de cultură religioasă românească.

București: 21 Iulie 1920.

Arhim. SCRIBAN.

LA CAPSA

în timpul neutralității

Târziu de tot pe strada solitară
Mă'ntorc încet spre mica mea grădină
Și-n van de mine gândul bun se-aniină,
Fumându-mi lenes ultima țigară.

La Capșa, cafeneaua seculară
Deși-i târziu se scaldă în lumină,
Căci, — ironie tristă — plină ea e
De-acei ce pun la cale biata țară

Și de-ți rotești privirile prin sală
De-atâta lux simți oarecum sfială
Și-n juruți biet boem, te uiți cu jind

Și nu arareori auzi șoptind
În limba muzicală a lui Baudelaire
Esti bun să'mi împrumuți un pol mon cher

Const. A. I. Ghica

DIVAGAȚII SENTIMENTALE

Subiect de roman.

Povestea este simplă și nea spus-o un prieten cândva.

El iubea o fată de sus, din clasa căreia nu aparținea și unde nu pătrunzi decât cu un blazon pe trăsura sau pe livrea slugii. Fata era frumoasă, avea remarcabile calități sufletești, o distincție rară, etcetera etcetera. Îi captivase în grad superlativ astfel ca ziua, noaptea, oriunde și oricând, gândul îi era tot la ea.

Până aci nimica însemnat. Dar într-o zi i-a mărturisit fetei din aristocrație, tot ce îi frământa. Ea nu s'a revoltat.

Dar cu o liniște dureroasă, mecanică, i-a arătat nenumăratele piedici ce stau în cale

deosebirea treptelor sociale ce îi despart, împotrivirea familiei, și multe altele.

— Nu fii supărat și nici nu desnădăidui, rogu-te căci toate-s în zadar... Așa a fost să fie.

Fetica a plecat în lumea ei sus pusă cu prejudecăți, cu concepții greșite, cu multă îngâmfare — iar el, vreme îndelungată a sângerat gândindu-se la fata frumoasă cu ochii ca cicoarea și cu părul balai.

Dar povestirea prietenului nu se încheie aci. Ea are o întorsătură foarte ciudată.

Vlăstăruț burgheziei, care râvnise la făptura sensibilă a celei din elită, era iubit la rândul-i cu frenezie, cu patimă plebea, de-o bliață lucrătoare ce îi stătea alături.

Natural, dragostea croitoresei sămăne nu l'a jignit de loc dar nici nu l'a mișcat.

Și când într-o zi fetișcana, extrem de palidă, cu ochii înfrigurati, cu vocea tremurândă și-a povestit iubirea — el cu foarte multă prudentă, cu multă liniște, cu tact desăvârșit, a mângâiat-o pe frunte și i-a spus cu blândete.

— Nu fii supărată și nici nu desnădăidui, rogu-te căci toate-s în zadar... Așa a fost să fie.

Fata și-a văzut de cale apoi foarte nenorocită, iar prietenul s'a avântat în lume, dezolat, tot cu dorul în suflet — pentru alta.

Istoria se încheie aci

Ion Pas.

DIN DOUĂ UNA

Din două una : or mă vrei
Ș'atuncea vino să mă cei,
Or m'amăgești vremea să-ți treacă
Ș'ar fi păcat, mai bine pleacă.

Eu nu zic că nu mă ndrăgești.
Da vezi că prea mult te codești
Cu al de maică-meă de știe,
Să te 'nțelegi, să mă dea ție.

De nu-ți-e aminte să mă ici,
Mai bine lasă-mă să piei,
De ce să mai mă chinuști?...
Cu mine doar legat nu ești.

O vrea al Dumnezeu cu mine,
M'oiu învăța și fără tine
Și te-oiu uita, că n'am ce face,
A fost să fie — așa și pace

De-o fi să n'am noroc pe lume,
Fac eu să nu-mi auzi de nume.

Ia, întocmesc cu moartea târlă,
Par-că'i departe pân'la gârlă?...

* * *

Pe șemne p'alta mai cu nuri
Iubești, de-atârni și nu te 'nduri
Să hotărăști să-mi fii bărbat, ...
Atât de greu te-a fermecat!

Am fost o proastă, n'am știut
Să-ți fac de drag ș'am mai crezua
Că s'vrednică să fiu a ta, ...
Da oiu boci și te-oiu uita

Nu m'am gândit că-s fete 'n sat
Mai cu cuprins, cu duh la sfat;
Eu, vezi, zic vorbă mare : zău,
Că n'am iubit un alt ilcău!

De-acu măi Maneo, fă cum vrei,
Ți-aminte să te 'nsori, mă iei,
Nu ție, mi-oiu inghiți necazu;
Acuma, cum ti-o fi obrazu!

Victor Bilciurescu

IN LOC DE CRONICA DRAMATICA

„Anul acesta s'au împărțit la Teatrul Național premii, pentru cele mai meritoase și mai de succes piese reprezentate.

Care ar trebui să fie rostul acestor premii a lesne de stabilit.

Se tinde spre încurajarea autorilor noștri dramatici, răsplătind pe cei mai meritori dintre ei.

Conform regulamentului aceste distincțiuni se împart de comitetul Teatrului. Mijlocul e bine ales, și pentru autorii noștri e un puternic îndemnul la muncă.

Comitetului îi revine sarcina, ca după o cât mai judicioasă apreciere, după o matură chibzuire, să împartă suma fixată într-o proporție cât mai echitabilă.

Trebue dar, ca acest comitet reprezentantului celui mai înalt izvor de cultură — să procedă desbrăcat de patimi și griji, la alegerea autorilor, ale căror piese s'au reprezentat pe scena T. Național. Se va conduce de următoarele de neînălțurate criterii: cei mai talentați autori, cei mai mult jucăți, cei mai aplaudați și în sfârșit un criteriu destul de meschin, cei mai iubiți de public, adică autorii ale căror opere s'au bucurat de cele mai mari rețete.

Iată normele, după care comitetul era chemat să facă alegerea.

Bine înțeles sumele se vor împărți proporțional cu rețetele reprezentațiilor respective, sau egal la toți.

Cum a procedat actualul comitet?

Faptele se cunosc:

Mai întâi s'au împărțit diferite sume, 8000—6000—4000 de lei, după ce criteriu n'am pu-

tea preciza. De ce această distincție? E mai talentat d. Caton Theodorian de cât d-ra Floru?

Brătescu-Voinesti de cât Alfred Moșoiu?

Ori ce profan poate afirma contrariu dacă a asistat la „Sorana” și la „Jocul Apeilor”, la „Comedia inimii” și la „Fără reazim”!

A făcut una, mai mare rețetă de cât alta? A avut un mai răsunător succes literar sau dramatic?

Nu! Și atunci? De la început e condamnat acest sistem defectos de repartizare a sumelor.

Suma totală să se împartă între cei aleși egal, iar dacă se dă o diferență să fie în proporție cu media rezultată din rețetele reprezentațiilor respective.

Cui și cum s'au împărțit aceste premii? Au fost premiați: Mih. Sorbul, Caton Theodorian, I. Peretz, Brătescu-Voinesti, Alfred Moșoiu și alții.

Să procedăm metodice:

Pentru ce a fost premiat d. Sorbul, cu cel mai însemnat premiu? Pentru principala sa lucrare, frumoasa sa lucrare — suntem de acord cu d. Dragomirescu — geniața sa „Pată roșie”, d. Sorbul a mai fost premiat odată. Pentru ultima sa lucrare „Prăpastia”? O spunem clar și lămurit: nu o merita. E cel mai talentat dintre autorii noștri dramatici, alături de Hertz și Eftimiu. „Prăpastia” este însă cea mai slabă dintre piesele sale. Afară doar dacă comitetul nu a fost animat de legitim sentimentalism, pentru cel mai sărac autor român?

Pentru ce a fost premiat d. Theodorian?

Pentru Comedia inimii? O piesă ce nu s'a încat, indiferent din ce motive. Noi o și cunoaștem: lipsită de calități.

D. Peretz, a făcut să se reprezinte 3 sau 4 drame: nici una la înălțimea unei opere demne de încoronarea unui premiu, d. Brătescu-Voinesti — a scris și se știe cum a scris — Sorana, o piesă slabă, fără nsei un succes. De ce a fost premiat?

D. Alfred Moșoiu, pentru frumoasa literatură dată scenei, merita meschina sumă de 2000 lei.

Asemenea d-ra Floru, un real talent, a cărei piesă s'a bucurat de cel mai frumos succes al stagiunii — celelalte premii neînsemnate.

Și acum vine imoralitatea faptului căci imoral s'a procedat la acordarea acelor premii.

Au luat — după cum s'a văzut — cele mai mari premii, d-nii Sorbul, Theodorian, Peretz și Brătescu-Voinesti. Cine le-a dăcernat aceste premii?

D-nii: Sorbul — reprezentat prin d. Dragomirescu, Caton Theodorian, Peretz și Brătescu-Voinesti, toți membri în comitetul de lectură!!

Ce inconștientă, și rusinoasă activitate pentru comitetul celei mai înalte instituții culturale! Nici unul din sus numiții domni nu au avut cîștea să refuze un premiu, la care efectiv nu aveau dreptul.

Și chiar dacă l'ar fi avut trebuia să o facă, să refuze un premiu ce și-l atribuiau singuri. Și ne mai mirăm că teatrul nostru Național, merge așa cum merge și merge din ce în ce mai rău!

v e

Antzi și în fiecare zi, la „Cărăbuș” cea mai fastuoasă, cea mai spirituală și cea mai hazlie revistă din câte s’au reprezentat până în prezent: „**CE NASTE DIN PISICA**” de d-nil Mircea Rădulescu și Const. Solomonescu.

Tănase

Docent Dr. RAZVAN

Șef de lucrări la Spit. Colțea

BOALE și Operațiuni de OCHI Schimbă orela de cons., 4-6
Str. Primăverei 12, Telefon 24/82**PENTRU****Fabrici, Uzine, Alchiere**

A scelt mare asortiment de

SCULE**Nicovale, Menghino, Cloști****Chei fixe, Chei franceze****Table de oțel, Clupe, Bur-****ghii, Pile, Oțel pentru scule****Ferestrac, Cositor, Plumb**Antimon, la**Jaques Paucker****București**

Strada Smârdan Nr. 27

128

ARGINTARIEServiciu de ceal și toaletă,
Cadouri de botez, fructiere**Frații Roller**

Carol 50, etaj

De 40 ani furnizăm
pentru **INDUSTRIE și AGRICULTURA**

CURELEde piele englezesti,
simple, duble și
triple**Curele de păr de cămilă, Curele de
cusut și legat**

— Neîntrecute în calitate și durabilitate —

Fr. Hanquet S=sori

București, str. Smârdan 39

999

RÉPARAȚIUNI de BINALE**BETON-ARMAT**

În condițiunile cele mai bune execută

:: Ing. Diugosch & Schnetzer :: Antrepriză de lucrări publice și particulare
BUCUREȘTI. — BULEVARDUL ELISABETA, 85

Referințe de primul rang. Lucrări în provincie

Vinul Iodo-Tanic „ITEANU”Conține iodul sub forma unei combinațiuni or-
ganice, integral asimilabile cu**Vinul Iodo-Tanic Iteanu**se face cura cu iod cea mai rațională, ori-când,
iarna ca și vara, fără teamă de Iodisme sau alte
efecte secundare supărătoare**Vinul Iodo-Tanic Iteanu**este indicat cu efect pozitiv în boalele de ochi
și urechi, scrofuloza, limfatice, reumatisme, sifilis,
sclerosă și în genere în boalele învechite sau a
cărora vindecare întârzie prea mult.

— De vânzare la toate FARMACIILE și DRUGERIILE din țară —

SEMNE de FOC

E. LESSEL

Calea Plevnei No. 193—195

— Telefon 7/15 —

Comenzile se primesc la ad.

CAROL KNOPP FII.

Calea Victoriei No. 75

— FARMACIA THURINGHER —

Bul. Elisabeta No. 43

RADU S. GOLOGAN

str. Lipsicani No. 84 sft. Gheorghe
Băcăniea la Puiu de Urs str. Fântâ-
năi No. 21 și la D-1 Penhos cal.
Criviței No 161 Adminstr.

Dr. C. ALBULESCU

BOALE INTERNE ȘI SIFILITICE

CONSULT. 2—4 și 7—8

Str. Paris, 12 bis (intrare prin
str. Sf. Nicolae Selari)

Telefon 25 | 92

811

DOCTORUL LEON RABINOVICI

la Facultatea de Medicină din Paris

— Medaliat al spitalelor din PARIS —

Membru al Soc. de Patologie Comparată,
Internationale a Tuberculozei și de
Hydrologie Medicală din Paris.

— **Boale de STOMAC
și INTERNE** —

2—4 d. a. Str. CAROL 22.

Dr. A. NASTU

— **BOALE ȘI OPERAȚIUNI** —

Genite-Urinare, Boale de femei

Injecțiuni cu Neosalvarsan (606)
și MERCUR

Consultațiuni 1—3 și 6—8 d. a.
str. Basarabia (fostă Occident) 19

237

Dr. Mayersohn

Laureat al Facultății de Medi-
cină din Paris

Boale și operațiuni de

Nas, Gât și Urechi

Consult 2—6

— CALEA MOȘILOR No. 97 —

Telefon 20770 245

Dr. L. L. Russ

consult. **BOLI INTERNE**, spe-
cial **BOLI de PIEPT, STOMAC**

INTESTINE Dela 12—1 și 3—5

d. a. str. BASARABIA No. 35

(fostă Occidentului)

TELEFON 25155

774

Băile Dr. Erdreich

Strada Italiană Nr. 4

Se deschid la 1 August 1920 complect re-
novate cu tot confortul modern și necesar,
hidroterapie, electroterapie, consultațiuni me-
dicale.

DIRECȚIUNEA.

Viticultori

Singurele preparate cu efect preventiv și curativ con-
tra **OIDIUM, MILDIOU** a ciorchinei, **COCHILYS,**
EUDÆMIS, PUCERONS

— Distrugerea lor radicală prin —

PUCIOASA SCHLOESSING Soupor, Minor și
Major contra Mildiou dela frunze și a ciorchinei,
BLACK-ROT întrebuintați **EOUILLIE SCHLOES-**
SING STARPIRE RADICALĂ, EFECT IMEDIAT
și **CONTINU**

Depozitele generale: **FRAȚII GOLDBERG,**
Galați: Str. Belvedere Nr. 1. Telefon 9/1; București:
Str. Sf. Gheorghe Nou Nr. 5. 360

LIGNIT bolovani și ANTRACIT românesc

cu tona și cu vagonul vinde

Depozitul **FASCO** strada Brezolanu 10
(colț Sărindar)

Mașini de Bucătărie

Fabricațiune străină, toate mărimile
de vânzare **EN GROS** și **EN DETAIL** la

S. ALBALA

— Soc. în comandită —

Bulevardul Maria 2 (colț Calea Văcărești). 234